

Τα μικρά περιφερειακά ΑΕΙ στο στόχαστρο του νόμου

ΠΕΤΡΟΣ ΠΙΖΑΝΙΑΣ

ΩΣ ΣΥΝΗΘΩΣ το ΥΠΕΠΘ νομοθετεί εφ' όλης της ύλης του εκπαιδευτικού μας συστήματος, χωρίς την παραμικρή προκαταρκτική μελέτη των προβλημάτων και φυσικά χωρίς την παραμικρή έρευνα. Τη θέση της μελέτης παίρνει συνήθως η τρέχουσα κοινοτοπία που υιοθετείται από τους συμβούλους και, το χειρότερο, τη θέση της επιστημονικής έρευνας των κακολειτουργιών της εκπαίδευσης παίρνει η γνώμη (βλέπε τα συμπεράσματα) της εκάστοτε ομάδας πίεσης προς τον υπουργό και των ισχυρών καθηγητών της ημέρας.

Έτσι και τώρα. Ο νόμος του ΥΠΕΠΘ για τα Α.Ε.Ι., που ψηφίστηκε κατ' αρχήν στη Βουλή των Ελλήνων, εκτός από το άκρως προσβλητικό για τους Έλληνες πανεπιστημιακούς δασκάλους προοίμιο, εκτός του ότι δεν θίγει καθόλου θέματα εκπαιδευτικής ουσίας, έχει έναν προφανή στρατηγικό στόχο: να καταστήσει τα Α.Ε.Ι. υποχείρια του εκάστοτε υπουργού Παιδείας και δι' αυτού του εκάστοτε κυβερνώντος κόμματος.

Όμως, η βουλμία των εκ του προχείρου νομοσυντακτών, που φωτογραφίζεται σε πολλά σημεία του νομοσχεδίου, καθώς και η βιασύνη που προκαλεί η παραπάνω ψυχολογική ακαταστασία, εκτός από τη σύνταξη σε αδέξια ελληνικά, έχει αφήσει στο νομοσχέδιο πολλά περιθώρια προβολής του ως μερικώς αντισυνταγματικό. Ένα από αυτά τα σημεία είναι εκείνο που θέλει να υποχρεώνει τους διδάσκοντες των περιφερειακών Α.Ε.Ι. σε μόνιμη εγκατάσταση, αλλιώς τους αφαιρεί το δικαίωμα της αύξησης και το δικαίωμα του εκλέγεσθαι. Πρόκειται για ένα από τα πολλά και σαφέστατα αντικίνητρα εις βάρος των περιφερειακών Α.Ε.Ι., χάριν του οποίου οι συντάκτες του νομοσχεδίου περιφρόνησαν όχι μόνο τη σχετική πραγματικότητα, αλλά και εμμέσως ορισμένα δικαιώματα.

Ας δούμε αρχικά την πραγματικότητα. Στις μέρες μας ένας δραστήριος πανεπιστημιακός δεν μπορεί να περιορίζει την επιστημονική του δραστηριότητα στο προφορικό μάθημα και στη συγγραφή κάποιου άρθρου πίσω από το γραφείο του. Αυτός ο παλαιός τύπος πανεπιστημιακού τείνει (επιτέλους) να ξεπεραστεί και στην Ελλάδα. Σήμερα, η συμμετοχή σε ερευνη-

τικά προγράμματα, σε συμβουλευτικές υπηρεσίες (με δεδομένους τους πολύ χαμηλούς μισθούς), σε διαπανεπιστημιακές σχέσεις κ.λπ. υποχρεώνει τους νέους, ιδίως, πανεπιστημιακούς (επειδή έχουν το μέλλον εμπρός τους) να μετακινούνται σχετικά συχνά προς τους χώρους των επιστημονικών τεκταινομένων. Αυτός ο κανόνας, πολύ σχετικός για τα κεντρικά Α.Ε.Ι., ισχύει με απόλυτους όρους για τα περιφερειακά. Και τούτο, επειδή όλες οι ερευνητικές υποδομές και οι πολιτιστικές δραστηριότητες (σεμινάρια, διαλέξεις, βιβλιοθήκες, ερευνητικές υπηρεσίες και υπηρεσίες χρηματοδότησης, αρχεία, μουσεία, εκθέσεις, αλλά και θέατρα, κινηματογράφοι, συναυλίες κ.α.) βρισκονται ή γίνονται κατά 90% στην Αθήνα.

Παλαιότερα μας έλεγαν να γίνουμε ιεραπόστολοι και να τα δημιουργήσουμε όλα αυτά εμείς στις έδρες των περιφερειακών Α.Ε.Ι. Και ως «κίνητρο» μας παρείχαν το πειθαρχικό συμβούλιο. Με το τρέχον νομοσχέδιο μας λένε απλώς να εκπολιτιζόμαστε στις τοπικές ταβέρνες και για τούτο θα δώσουν (ενδεχομένως) αύξηση 35%. (Δηλαδή 40% χαμηλότερη από τη μείωση των μισθών).

Θα πρέπει να προστεθεί ότι πολλοί διδάσκοντες των περιφερειακών Α.Ε.Ι., όπως εκατομμύρια άνθρωποι, έχουν παιδιά που πάνε σχολείο και ακόμη (αν είναι δυνατόν) συζύγους που εργάζονται, οπότε η μετακίνηση είναι ζωτική ανάγκη. Πόσο μάλλον που οι παρεχόμενες επιτοπίως υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης είναι (εξαιτίας μιας μακροχρόνιας πολιτικής) ιδιαιτέρως υποβαθμισμένες.

Συνοπτικά, λοιπόν, οι παρούσες συνθήκες των περιφερειακών Α.Ε.Ι. είναι διαμορφωμένες από μία στοιβάδα αντικινήτρων.

Τι κάνουν σε άλλες χώρες; Στη Βρετανία δημιουργούν campus με όλες τις δυνατές υπηρεσίες και στη Γαλλία, στα μη κεντρικά Α.Ε.Ι., δίνουν 50% ως 80% επαύξηση στους μισθούς των μετακινούμενων καθηγητών. Εδώ, με το εν λόγω νομοσχέδιο, στοιβάζονται κάποια επιπλέον αντικίνητρα.

Οι διδάσκοντες των περιφερειακών Α.Ε.Ι., ιδίως των μικρών, ενώ είναι γνωστό στο υπουργείο ότι εκπληρώνουν πλήρως τις υποχρεώσεις τους, αντιμετωπί-

ζονται όχι με κίνητρα, αλλά σαν να ήταν κάποιοι κουτοπόνηροι λουφαδόροι. Έτσι, το πρόσφατο νομοσχέδιο για τα Α.Ε.Ι. φτάνει στο σημείο να τους στερεί το δικαίωμα της αύξησης στο μισθό, αλλά και το δικαίωμα του εκλέγεσθαι, μέτρο που, με τη σειρά του, τους στερεί εμμέσως ορισμένα ατομικά δικαιώματα. Η συνεργασία μας με άλλους συναδέλφους περιφερειακών Α.Ε.Ι., για να διερευνήσουμε νομικά το θέμα αυτό, θα ολοκληρωθεί, εφ' όσον χρειαστεί, με την προσφυγή μας στο Συμβούλιο της Επικρατείας ή και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, αλλά και σε σχετικούς διεθνείς οργανισμούς.

Είναι –πιστεύω– προφανές ότι η προσφυγή σε υπερεθνικούς διαιτητικούς θεσμούς δεν αφορά μόνο στην επαγγελματική μας θέση, αλλά προκύπτει κυρίως από την ιδιότητά μας ως πολιτών. ■